І чужому научайтесь,
й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125

РІК LXV. Ч. 104. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ВІВТОРОК, 3-го ЧЕРВНЯ 1958 П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. TUESDAY, JUNE 3, 1958 No. 104. VOL. LXV.

ВИБОРОМ НОВОГО ГОЛОВНОГО УРЯДУ ТА СХВАЛЕННЯМ РЯДУ СПРАВ І РЕЗОЛЮЦІЙ ЗАКІНЧИЛАСЬ 24-ТА КОНВЕНЦІЯ У.Н.СОЮЗУ

Дмитро Галичин і Роман Слободян одноголосно перевибрані на предсідника і касира; Йосип Лисогір і Анна Герман — заступники предсідника, а Ярослав Падох — новий секретар УНС

Клівленд, Огайо. — Вибором нового Головного Уряду, схваленням ряду резолюцій і рекомендацій для добра організацій і американських та канадійських українців і асиґнатою 13,350 долярів на різні культурні, харитативні та подібні народні цілі закінчилась тут минулої суботи, 31-го травня точно о год. 12-ій в полудне 24-та Конвенція Українського Народного Союзу, що тривала повний тиждень, від понеділка 26-го травня.

Вибір нового Гол. Уряду

Вибір нового Головного Уряду УНСоюзу на 24-ій Конвенції, як і на всіх попередніх, належав до найголовніших справ. Це й цілком зрозуміле, як зважити, що обрані цим союзовим парляментом урядовці мають впродовж найближчих чотирьох років керувати найбільшою українською організацією у вільному світі та найбільшим українським моральним і матеріяльним станом посідання. Під знаком цих виборів конвенція вже починалась, бо коли делеґати вперше ввійшли до великої залі нарад, то на кожному кріслі були вже десятки всіляких виборчих летючок-реклям. Так продовжувалось кожного дня, хоч вибори формально почались 29-го травня, роздачею виборчих карточок, на яких делеґати мали виписати імена своїх кандидатів на поодинокі пости в Головному Уряді. Виборами керувала обрана начатку конвенції Виборча Комісія, що складалась з 11 осіб, вже названих у „Свободі" з 26-го травня. Головою Комісії був Микола Бобечко з Клівленду, а секретарем Ів. Скочиляс з Филаделфії. В п'ятницю 30-го травня, Виборча Комісія повідомила про вислід вибору кандидатів на членів Головного Уряду, при чому відразу проголошено одноголосний перевибір Дмитра Галичина на головного предсідника і Романа Слободяна на головного касира, з уваги на те, що вони не мали суперників. Повідомлення про одноодушний перевибір цих довголітніь союзових і громадських діячів прийняли делеґати довготривалими оплесками.

Виборчі змагання

Найбільші виборчі змагання відбулися за уряди заступників головного предсідника та головного секретаря. На заступника головного предсідника було двох головних кандидатів: Михайло Пізнак, що в перших виборах (на кандидата) одержав 420 голосів, та Йосип Лисогір, який в цих виборах одержав 331 голос.. Був ще третій кандидат, Роман Смук, але в цих виборах він одержав лише 16 голосів. На заступницю головного предсідника були також тільки дві головні кандидатки: Анна Герман, яку обрано кандидаткою більшістю 411 голосів, та Марія Демидчук, що одержала 333 голоси. Також і на пост головного секретаря було двох кандидатів: Ярослав Падох, що здобув 463 голоси (в голосуванні на вибір кандидата, себто у перших виборах), та Іван В. Іванчук, що одержав 289 голосів. Третій кандидат, Теодор Лютвіняк, дістав тільки 26 голосів і з кандидатури зреґиґнував.

На п'ятьох членів Головної Контрольної Комісії було названих у першому голосуванні 43 кандидати, з яких назвемо тільки перших десять, подаючи (в дужках) кількість одержаних ними голосів: Володимир Коссар (590), Володимир Галан (502), Степан Куропась (404), Петро Кучма (335), Петро Пуцило (261), Василь Вишиваний (208), Петро Ґулик (198), Євген Зубальський (180), Филип Васильовський (134), Мирослав Кальба (62) та інші з меншою кількістю голосів.

На 12 членів Головної Ради (раніше ця Рада мала 11 членів, але одного члена додано відповідною поправкою до статуту, схваленою вже 24-ою Конвецією) було зголошених 83 кандидати, з яких назвемо тільки тих, що дістали понад 100 голосів: Богдан Зорич (542), Іван Кокольський (500), Дмитро Шмаґала (470), Іван Одежинський (408), Тарас Шпікула (390), Анна Чопик (326), Олена Штогрин (317), Андрій Джула (311); Василь Гусар (296), Ярослав Гук (261), Володимир Дідик (252), Микола Давискиба (221), Іван Поритко (207), Іванна Подола (184), Марія Процак (167), Володимир Запаранюк (161), Михайло Задорецький (160), Юліян Баранюк (153), Михайло Ярош (145), Осипа Олінкевич (145), Ів. Будняк (110) і Василь Цюпа (108) та ще багато інших по менше голосів.

Вислід виборів

Не всі, але велика частина із зголошених кандидатів прийняли кандидатури. Імена усіх тих, що кандидатуру прийняли, були опісля видруковані на виборчих картках, які в п'ятницю були роздані делеґатам, що повинні були залишити тільки по одному кандидатові на заступника і заступницю головного предсідника і на головного секретаря та по 5 кандидатів до Головної Контрольної Комісії і по 12 кандидатів до Головної Ради, а імена інших викреслити. Після такого голосування на кандидатів свого вибору, делеґати вкинули виборчі картки (бальоти) до виборчої урни, яку знову перебрала Виборча Комісія, що працювала в повній ізоляції до пізньої ночі, чи радше вчасного ранку наступного дня. Вислід виборів проголосила Виборча Комісія щойно в суботу перед полуднем. Вислід голосування такий: на заступника головного предсідника: Михайло Пізнак — 394 голоси, Йосип Лисогір — 403 голоси; на заступницю головного предсідника: Анна Герман — 530 голосів, Марія Демидчук — 298 голосів; на головного секретаря: Ярослав Падох — 497 голосів, Іван Іванчук — 331 голос. На головних контролерів найбільше голосів одержали: Володимир Коссар (560), Володимир Ґалан (524), Степан Куропась (420), Петро Кучма (358), Петро Пуцило (319). На головних радних найбільше голосів одержали: Богдан Зорич (543), Дмитро Шмаґала (482), Іван Кокольський (463), Тарас Шпікула (425), Іван Одежинський (398), Василь Гусар (387), Анна Чопик (380), Андрій Джула (343), Олена Штогрин (331), Володимир Дідик (306), Микола Давискиба (273) і Ярослав Гук (272). Інші одержали менше голосів.

Ґратуляції і протест

Одним з перших, що забрав слово після проголошення висліду виборів, був Іван В. Іванчук, який, подякувавши усім, що піддержували його кандидатуру, склав ґратуляції своєму виборчому суперникові Ярославові Падохові за перемогу, бажаючи йому найкращих успіхів у його праці на відповідальному пості головного секретаря УНСоюзу та запевняючи його у своїй підтримці і співпраці в спільній праці для добра УНСоюзу, і української спільноти в Америці і Канаді, як і для українського народу. Коли ж обидва недавні виборчі суперники подали собі дружньо руки, всі делеґати вчинили їм обидвом велику овацію. Адвокат Ми-

(Закінчення на стор. 4-тій)

Дмитро Галичин

Роман Слободян

НОВИЙ СКЛАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ УНСОЮЗУ:
ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ:

Дмитро Галичин — головний предсідник
Йосип Лисогір — заступник головного предсідника
Анна Герман — заступниця головного предсідника
Ярослав Падох — головний секретар
Роман Слободян — головний касир

ГОЛОВНА КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ:

Володимир Коссар (Вінніпеґ, Канада)
Володимир Ґалан (Филаделфія, Па.)
Степан Куропась (Шикаґо, Ілл.)
Петро Кучма (Ню Йорк, Н.Й.)
Петро Пуцило (Шикаґо, Ілл.)

ГОЛОВНА РАДА:

Богдан Зорич (Торонто, Канада)
Дмитро Шмаґала (Клівленд, Огайо)
Іван Кокольський (Вунсакет, Ровд Айленд)
Тарас Шпікула (Шикаґо, Ілл.)
Іван Одежинський (Филаделфія, Па.)
Василь Гусар (Рачестер, Н.Й.)
Анна Чопик (Бостон, Масс.)
Андрій Джула (Ембридж, Па.)
Олена Штогрин (Филаделфія, Па.)
Володимир Дідик (Дітройт, Міш.)
Микола Давискиба (Маттапан, Масс.)
Ярослав Гук (Гартфорд, Конн.)

ПРИВІТИ І РЕЗОЛЮЦІЇ, СХВАЛЕНІ 24-ою КОНВЕНЦІЄЮ УНСОЮЗУ

ЗАПРОПОНОВАНІ ГОЛОВНИМ ПРЕДСІДНИКОМ ДМИТРОМ ГАЛИЧИНОМ ТА ПРИЙНЯТІ КОНВЕНЦІЄЮ ОДНОДУШНО, ВСТАВАННЯМ З МІСЦЬ

XXIV. Конвенція Українського Народного Союзу, найбільшої і найстаршої української братерсько-запомогової і суспільно-громадської організації в З'єдинених Державах Америки і в Канаді, що відбулася в місті Клівленді, в стейті Огайо, в тижні від 26-го до 30-го травня 1958-го року, схвалила такі привіти:

Привіт Українському Народові

XXIV. Конвенція Українського Народного Союзу шле братній привіт країні своїх батьків — Україні та її Героїчному Народові, в якому в історичній долі припало стояти завжди в першій лінії боротьби за найкращі і найвищі ідеали людства: волю, народоправство, добробут, цивілізацію і мир. Ці високі ідеали обстоює Український Нарід і сьогодні у своїй затяжній, нерівній боротьбі проти комуно-московського ворога людства і його цивілізації. Зібрані на цій Конвенції делеґати понад 72.000 членів УНСоюзу висловлюють свій подив непохитності Українського Народу в його боротьбі за волю і незалежність, клонять свої голови перед величністю його жертв у цій боротьбі та прирікають докласти всіх зусиль та робити все можливе, щоб і зі свого боку причинитись до кінцевої перемоги Українського Народу в цій боротьбі, що буде також перемогою наших країн, Америки і Канади, та всього волелюбного людства.

Привіт Українцям у Вільному Світі

XXIV. Конвенція Українського Народного Союзу вітає всіх своїх членів, як і всю українську спільноту в З'єдинених Державах Америки і в Канаді та всіх Українців у Вільному Світі. Високі ідеали волі та їх благодійні наслідки в країнах нашого поселення життя чи народження нехай просвічують нам і заохочують нас до ще більшої праці і ще більших зусиль для закріплення тих ідеалів у наших країнах та для нашої всебічної допомоги, щоб їх здобути собі також і наш все ще поневоленому завзяттю і рішучості Уконолений Український Нарід!

РЕЗОЛЮЦІЇ

Загальні ствердження

XXIV. Конвенція Українського Народного Союзу з жалем стверджує, що не зважаючи на всі зусилля та на максимальні вияви доброї волі з боку Америки, Канади й їх союзників, міжнародне положення з вини комуно-московського імперіялістичного ворога людства є дальше до краю напружене та більше, як коли загрожує світові новим воєнним катаклізмом. Одною з головних причин такого розвитку і стану Конвенція вважає податливість вільного світу на всілякі трюки підступної комуно - московської пропаґанди, в роді „духів Женеви" і подібних „співіснувальних" акцій, призначених виключно на те, щоб червона імперіялістична Москва могла здобути відповідний час, потрібний її на кращу і основнішу підготову до кінцевої розправи з вільним світом та остаточного підкорення його своїй диктатурі. Не менш важливою причиною такого стану Конвенція УНСоюзу вважає факт, що цей вільний світ не приділяє належної уваги та не дає заслуженої підтримки визвольним рухам і змаганням поневолених Москвою народів, зокрема визвольним змаганням Українського Народу.

Виходячи з таких заложень переконань, XXIV. Конвенція УНСоюзу виносить такі резолюції:

В американських і канадійських справах

1. Піддержати всіми своїми силами і засобами внутрішню і закордонну політику урядів народів З'єдинених Держав Америки і Канади, скеровано на закріплення оборонної сили та на збільшення могутности цих наших країн і їхніх союзників;

2. Зокрема піддержувати політику і всі заходи урядів і народів наших країн, що скеровані на посередню чи безпосередню допомогу визвольним змаганням українського та інших поневолених Москвою народів у їхній боротьбі за волю і незалежність, бо їхня перемога в цій боротьбі є рішальна для рятунку всього волелюбного людства перед загрозою комуно-московського імперіялізму, диктатури і рабства.

В українських справах

В цьому 1958-му році вся українська спільнота у вільному світі відзначала врочисто 40-ві роковини славного Акту Четвертого Універсалу, яким 22-го січня 1918-го року проголошено незалежність Української Держави. Відзначування цих роковин в З'єдинених Державах Америки і Канаді проходило при активній і часто провідній участі членів УНСоюзу, а також офіційний орган УНСоюзу „Свобода" і її видання відзначили ці роковини спеціяльними виданнями. 24-та Конвенція УНСоюзу і зі свого боку причучується до відзначення цих світлих роковин та заявляє свою вірність ідеалам Четвертого Універсалу, бо вони є співзвучні з високими ідеалами Декларації Незалежности ЗДА і їх Хартії Прав та відповідають найкращим інтересам не тільки Українського Народу, але і всім волелюбним народам світу.

Рівночасно Делеґати 24-тої Конвенції УНСоюзу клонять свої голови перед величністю жертв, які Український Нарід приніс і приносить у боротьбі за здійснення тих ідеалів, за свою вільну, ні від кого незалежну Самостійну Соборну Українську Державу

(Закінчення на стор. 3-ій)

ДЕ ҐОЛЬ СТАВ НОВИМ ПРЕМ'ЄРОМ ФРАНЦІЇ

ТРИ КОЛИШНІ ПРЕМ'ЄРИ — ЧЛЕНАМИ ЙОГО УРЯДУ. — АЛЬЖИРСЬКІ ВОРОХОБНИКИ НЕВДОВОЛЕНІ СКЛАДОМ ЙОГО УРЯДУ.

Париж. — В останню неділю 1 червня 1958, французький парлямент затвердив генерала Шарля де Ґолля 26-им з черги післявоєнним прем'єром Франції, прийнявши до відома його коротку заяву і пред'явлений склад його уряду. Дебата над промовою де Ґолля тривала коло 4 годин. Сам де Ґолль не був під час дебати й голосування на залі. На більшість „за" склались центро - ліві і праві партії. „Проти" голосували комуністи й частина соціялістів та частина соціял - радикалів. Новий уряд де Ґолля має ліберальний характер. Є в ньому чотири „державні міністри" без портфелів, які становлять вужчий гурт політичних дорадників прем'єра. Між ними є колишні два прем'єри — соціяліст Ґю Молле і народний республіканець П'єр Пфлімлен. Колишній прем'єр Антуан Піне ліберал із Незалежної партії, став міністром фінансів, а професійний дипломат Морс Кув де Мурвіль — міністром закордонних справ. Цей останній був протягом двох років амбасадором Франції у Західній Німеччині і має марку рішучого „европейця", в розумінні прихильника тісної західньо - европейської єдности. Міністром внутрішніх справ став теж аполітичний урядовець, колишній префект Еміль Пелетіє. Факт, що до складу нового уряду не ввійшов Жак Сустель чи будь - який інший крикливий прихильник де Ґолля з Альжирського Комітету публічної безпеки, викликав серед альжирських правих кіл, які розпочали кризу під гаслом де Ґолля виразне невдоволення.

Французький парлямент продовжує наради над вимогою де Ґолля, щоб дати йому 6-місячну повновласть — правити декретами та підготовити зміну конституції, над якою переведено б у Франції всенародний плебісцит. Недільний виступ де Ґолля перед французьким парляментом попередили драматичні події на прикінці минулого тижня. В минулий четвер 29 травня ген. де Ґолль проголосив заяву, що президент Коті запропонував йому скласти новий уряд Франції і що він погодився на це під відповідними передумовами. Ці передумови такі, що парлямент мусить проявити одностайний фронт у наділенні його, де Ґолля, надзвичайними уповноваженнями на точно окреслений час задля проведення реформи конституції, та щоб управильнити взаємини між Францією та зв'язаними з нею народами (під цим треба розуміти проблему Альжиру та взагалі північної Африки). Де Ґолль перестерігав, що без таких уповноважень він не міг би прийняти на себе запропоновану йому місію та що на випадок його невдачі Франції загрожує катастрофа громадянської війни. Це повідомлення генерала де Ґолля не було вже несподіванкою для нікого, бо коротко передтим президент Франції, Рене Коті, вперше за існування 4-ої Республіки, звернувся був до обох палат французького парляменту з спеціяльним зверненням. Відчитав його разом зібраним обом палатам голова палати депутатів, Андре ле Трокер, завізавши послів і сенаторів до вислухання звернення стопчи. Він відчитав його сухим і безпристрасним тоном, серед глухої мовчанки, закінчивши читання короткою заявою, що перериває засідання. Тоді — як пишуть часописи — вибухла „музика": ліва частина парляменту кричала „не буде повороту диктатур", права співала Марсильєзу, центр парляменту мовчав. Ситуація була весь час напружена не так з уваги на комуністів і контрольовану ними найбільшу робітничу спілку Конфедерацію праці, як з уваги на соціялістів, які грали наче язичком пря'ваді. У посередництво між Соціялістичною партією, яка зайняла була рішуче опозиційне становище супроти де Ґолля, ген. де Ґолем, включився колишній президент Франції, який прийшов був на зміну режиму де Ґолля з рр. 1944/46. Вінсент Оріол. У пресі оприлюднено його листа до де Ґолля з закликом відсепаруватися від явних ворохобників в Альжирі та на Корсиці та не підтримувати революційного руху, що почався під його, де Ґолля, іменем. У своїй, теж прилюдненій, відповіді генерал де Ґолль дійсно заявив, що він сам був не причасний до руху, який почав домагатися його повороту до влади. Не затаврувавши ворохобних генералів і альжирських колоніялістів одверто, де Ґолль все ж заявив, що на випадок вибуху громадянської війни, він відсунеться від політичного життя і не змагатиме до влади насильним способом.

В АМЕРИЦІ

● **28-го травня,** в день закінчення навчального року, залишив Литл Рок, Аркенсо, останній ґвардист, що пильнував порядку в центральній середній школі. Що буде з новим шкільним роком, ще невідомо, хоч президент Айзенгавер сподівається, що не треба буде більше військової охорони в тій школі.

● **Четверо з відомих канадійських п'ятерпят** Діонн 28. травня відзначили 24-роковини з дня народження. Дві з них, Цецилія й Аветта, вже заміжні і цього літа сподіються стати матерями: перша — в серпні а друга у вересні. Одна з п'ятерпят, Емілія, померла в 1954 р.

● **Ґубернатор стейту Ню Джерзі, Роберт Майнер,** 28-го травня виїхав на тритижневі військові вправи до Японії. Його заступатиме, згідно зі стейтовою конституцією, президент стейтового Сенату Ричард Р. Стявт. Майнер — резервовий старшина флоти.

● **56-річний поліцист Томас Тобін в Шикаґо** був поранений рятуючи життя 12 шкільним дітям, на яких наїхав був автобус. Поліцист кинувся до дітей і зіпхав їх з-перед автобуса, але його самого зачепило колесо і потягнуло вулицею. Шофер заявив на поліції, що в той момент, коли перед автобусом появилися діти, його „ніби засліпило".

У СВІТІ

● **У туніській пресі** появилась вістка, що від ран, одержаних в сутичці з французькими вояками, помер найбільш фанатичний ворог Франції, 48-річний Рамдан Амдане, з племени берберійських кабилів, які вважають себе за потомків старовинних картаґенців. Він був одним із лідерів альжирського Національного Фронту Визволення, що вже четвертий рік веде партизанську війну проти Франції. Тому, що між Амданом і іншими альжирськими революціонерами велись пристрасні спори, не виключають, що його били члени названої організації.

● **Совєти заповіли,** що вони відкличуть з Румунії всю свою окупаційну армію силою 40.000 вояків і зменшать військові залоги на Мадярщині, в Польщі і Чехословаччині. В Москві прийшли до переконання, що комуно - румунський режим, опертий на власній невеличкій армії, але сильний партійний позиції з одинокою комуністичною партією при владі, немає чого боятися народного повстання, бо Румунія — безпосередній сусід Совєтів, оточена з усіх інших сторін комуністичними сателітами.

● **У Лондоні** судили 19-річного студента політехніки Томаса Блекмена за крадіж 300 книжок. Студент виправдувався тим, що потребував книжки для науки, після того, як тричі провалився на тому самому іспиті. Його засудили на грошову кару в сумі 50 фунтів ($140).

УНСОЮЗ У ПОКЛОНІ СВОЄМУ ПАТРОНОВІ ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ

Делеґати 24-ої конвенції Українського Народного Союзу, що відбулася у Клівленді в тижні від 26-го до 31-го травня, відвідали місцевий Український Культурний Город, щоб скласти поклін найбільшому Синові Українського Народу та Патронові УНСоюзу, Тарасові Шевченкові, погруддя якого стоїть у цьому Городі разом з погруддями Володимира Великого й Івана Франка. На фото: частина делеґатів 24-ої конвенції УНСоюзу біля пам'ятника Тараса Шевченка в клівлендському Культурному Городі. (Світлив Софрон Федів).

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ФРАНЦІЯ, ТУНІСІЯ І ЗДА

Туніський президент Габіб Бургуїба, що його називають „найбільш західнім арабським націоналістом", звернувся з закликом до ЗДА й Англії, щоб вони одверто встрянули у французько-туніські відносини і своєю інтервенцією запобігли новому нещастю — вибухові явної французько-туніської ворожнечі. Однак, це звернення туніського президента йде всупереч принциповій англо-американській політиці: не встрявати у спори між Францією та північно-африканськими країнами, які ще недавно були формально під її протекторатом, фактично її колоніями, і братись за посередництво тільки тоді, коли його бажають собі обидві сторони. А Франція його не хоче.

Але Габіб Бургуїба погрожує, що коли Англія і Америка не вживуть всіх можливих заходів, щоб спинити Францію від її агресивних виступів на терені Тунісії, то, по перше, Тунісія знову подасть скаргу проти Франції до Ради Безпеки Об'єднаних Націй, а по друге, звернеться до всього народу, щоб він став до оборони заатакованої батьківщини. У практиці це значило б, що Англія й Америка мусіли б заявитися або по стороні Франції і проти арабського світу, тобто втратити „найбільш західнього" Габіба Бургуїбу, президента Тунісії, і Мохаммеда V, султана (короля) Марокко, й дати нову зброю в руки совєтської пропаганди, — або взяти сторону Тунісії, себто долити оливи до вогню французького націоналізму й погіршити відносини всередині НАТО, настороживши проти ЗДА й Англії не тільки французьке старшинство, але французьку вулицю.

Таким чином погіршення відносин у Північній Африці дуже турбує З'єдинені Держави. Навіть Англія знаходиться подекуди у кращій, ніж Америка, ситуації, бо вона разом з Францією виступала в невдачній воєнній кампанії проти Єгипту, і має через те в широких французьких колах кращу атмосферу, ніж Америка, яка гостро виступила проти тієї англо-французької суезької авантюри. Коли Франція орудує аргументом, що тільки вона може ґарантувати тривке перебування північної Африки в сфері впливів НАТО, для якого північно-африканський обшир необхідний із стратегічних мотивів, і коли Франція страшить своїх партнерів з НАТО, що повна суверенність усіх північно-африканських країн може привести до такого стану, який запанував в Єгипті-Сирії і в Індонезії, — то не-французам ясно, що саме ультраколоніяльна політика Франції підрізує НАТО в Північній Африці, бо „священна війна" арабів проти Франції в Тунісії і Марокко поставила б під знак запиту й американські тамошні летунсько-морські бази.

Нинішня ситуація на тому відтинку надзвичайно ускладнилась двома суперечними явищами. З одного боку ніби дещо заспокоїлось на мусульмансько-французькому відтинку в Альжирі. Вправді не припинилась війна з партизанами, але збільшилось число випадків арабсько-французького „братання". Де-голлісти представляють це як доказ більшого довір'я мусульманського населення до особи де Голя. Сторонні коментатори стверджують, що прихильники де Голя виявили хист і спритність у режисеруванні „всенародного захоплення", використавши існуюче серед европейців і мусульман дійсне переконання, що де Голь закінчить нестерпний для всіх стан війни в Альжирі. Тому, не заглиблюючись в питання, як він це зробить і чи він взагалі вспіє зробити це, люди маніфестують свою прихильність до нього. Ось „відпружена атмосфера" в Альжирі.

Зате в двох інших північно-африканських сумежних країнах, в Тунісії і Марокко, атмосфера не покращала, а погіршала. 22,000 французьких вояків у Тунісії і 40,000 в Марокко фактично, хоч не формально, опинилися поза засягом диспозиції центральної влади в Парижі і узалежнились від генерала Саляна в Альжирі, з яким не мають ніякого зв'язку туніський і марокканський уряди. У повітрі повисли існуючі домови про правний стан того війська і загострилась невиконана вимога обох тих африканських країн — відкликати французьке військо з їх теренів. Обидві країни куди слабші військово, ніж ті французькі армії. Але в Тунісії є кругло 3,500,000, а в Марокко кругло 8 мільйонів мусульман, потенціяльних вояків у „священній війні", розпутання якої було б трагедією і для Франції, і для Північної Африки, і для всього вільного світу, а здійсненням мрії Москви.

На тлі такої ситуації зрозумілий демарш ЗДА в Тунісі, Рабаті, Альжирі й Парижі з закликом до всіх тамошніх відповідальних осіб, щоб вони зберігали спокій і уникали всього, що могло б погіршити ситуацію, — поки у Франції не створиться новий сильний диспозиційний державний центр, з таким прем'єром, що його визнали б також генерали, і що міг би бодай пробувати розв'язати нещасну проблему Альжиру.

Ю. Студинський

НАД ГРОБОМ ПОЛКОВНИКА КОНОВАЛЬЦЯ

В церкві св. Антона

У прегарній церковці св. Антона у Роттердамі, точно о год. 10.30 ранку, о. Мітрат Й. Перрідон в сослуженні о. ігумена Петтерса, о. канцлера Леськовича, о. П. Волянського, двох дияконів та сімох прислужників розпочинає Урочисту Богослужбу. Знаменитий хор голляндців, т. зв. Візантійський хор, що співає під керівництвом д-ра Мирослава Антоновича надає розкішний тон для звеличання української літургії. Служба Божа триває півтори години. Ризи наших панотців сіяють золотом. Видно, що є рука, яка керує. Це рука ген. Вікарія о. мітрата Перрідона, автора численних праць про наш обряд, які появилися в найповажніших католицьких виданнях у Голляндії.

Хор Антоновича — це велич української церковної пісні, а разом і доказ, що українська музична культура настільки сильна, що вона може захоплювати чужинців, які опісля віддають безкорисливо всі свої сили, щоб служити її поширенню.

Похід на вулицю Колзінґел

Після Богослужби українська громада, в числі коло 700 осіб, що прибули з Бельгії, Франції, Люксембургу, Англії, Німеччини і Канади і очевидно, з Голляндії в мовчаливому поході вирушає на вулицю Колзінґел, де 20 років тому був розірваний большевицькою пекельною машиною полк. Євген Коновалець. На місці вбивства полк. Андрій Мельник, в імені Центрального Комітету для вшанування пам'яті Євгена Коновальця кладе вінок. За ним ідуть Степан Бандера, Ленкавський і пані Ребет. Три розсварені вітки ОУН, що в цю мить творять одну цілість. Чи тільки на похоронній маніфестації?

Далі складають поклін на місці убивства представники всіх центральних громадських установ в Европі, а за ними поодинокі українські емігранти. Голляндська публіка придивляється цій маніфестації, про яку вона була заздалегідь повідомлена своєю пресою.

На цвинтарі

О год. 13.30 із каплиці на цвинтарі Кросвейк починається мовчазний похід на могилу бл. п. Коновальця. Понад сто вінків несуть представники українських організацій. Панахиду над гробом відправляє о. мітрат Перрідон. Візантійський хор величаво інтонує українські похоронні пісні.

„Правда вимагає підкреслити, що Покійний, цей незламний бойовик, який безупинно шукав для своєї батьківщини якогось виходу, із зачарованого кола поневолення, знаходив час на те, щоб інтимно порозмовляти з тим, хто серед терпінь за інших пролляв на Голготі Свою кров. Поміж найважливішими документами, що їх возив Покійний із собою у своїй валізці, мав він завжди місце на хрест, — говорив у своїй проповіді о. Перридон, який із своїм братом опікується могилою полк. Коновальця.

В імені православного митрополита Ніканора промовляв о. мітрофорний протоєрей Паладій Дубицький, змальовуючи героїчну постать Убитого.

Степан Бандера, як перший світський промовець, накреслив постать Коновальця — державного мужа і революціонера. Він висловився, що український націоналістичний рух був би пішов іншими шляхами, якби жив Коновалець. Ворог добре знав, кого вбиває. Але традиція, якій печать надав покійний державний муж, живе в українських масах.

Пані Ребет змалювала постать покійного Голови Проводу Українських Націоналістів в тонких словах, питомих українській жінці, яка особисто брала участь у визвольних українських змаганнях. Вона підкреслила шляхетність Коновальця, як людини, яка знала, за що бореться.

Академія

Досі українські маніфестанти, мабуть тому, що були в королівській Голляндії, додержували засади, що точність — добра чеснота королів. Але півгодинне спізнення початку Академії, що відбулася у залі „Великої торгівлі", було оправдане хвилевою втомою учасників урочистостей.

Святочну промову виголосив на Академії полк. Андрій Мельник. Він говорив про бл. п. Коновальця, як про вояка і організатора українського націоналістичного руху, і поставив питання: чи покійний полк. Коновалець був би вдоволений із розламу українських націоналістів, якби встав із гробу? Чи було це тільки реторичне питання — покаже майбутність.

Тут на Академії знову виступив блискучий хор Антоновича. Але перше місце треба віддати оперовому співакові Мирославу Скала-Старицькому, який чарував своєю піснею свою голляндську і українську публіку.

Добре обдуману промову в голляндській мові виголосив д-р Кушпета.

ЯК КВІТКОЮ ЦВІСТИ...

Як квіткою цвісти, —
то в полі у широкім
Або над річкою,
у соняшному лузі,
І золотих бджілок
вгощать солодким соком,
Щоб потім, мед п'ючи,
про цвіт згадали друзі...

Як яблуком рости, —
то добрим, соковитим,
Щоб спраглий трудівник
у час гарячих жнив,
Згасивши ним жагу,
міг від душі хвалити:
„І слава й честь тому,
хто яблуко садив!..."

Як бути молодим,
то без пороку й блуду,
І серцем пломінким
зачарувати всіх,
Щоби, радіючи,
про нас казали люди:
„Щаслива матір та,
що породила їх!..."

ЮРА ШКРУМЕЛЯК

І. Світ

ЯПОНІЯ ПІСЛЯ ВИБОРІВ

Після катастрофальної поразки в останній війні Японія поступово набирає чимраз більших впливів в азійських справах. Цей прогрес розвивається з усе більшою швидкістю внаслідок дедалі більшої стабілізації політичного та економічного життя Японії, хоч були великі побоювання, що господарські труднощі в Америці та в деяких европейських країнах можуть відбитися на ній неґативно.

Певні труднощі економічного характеру пропаґанда лівих японських кол пов'язувала з урядовими плянами військових реформ, а головне з твердою політикою супроти комуністичного Китаю. Це привело до розпуску останнього парляменту та проголошення нових виборів.

Нові вибори відбулися 22 травня, при чому японці не проявили в них байдужости або охолодження до зовнішніх та внутрішніх справ. 40,044,222 голоси було віддано за політичні партії, з яких фактично домінували дві.

Незадовго до виборів трапилися дві важливі події. Перша — група японських промисловців підписала договір з червоним Китаєм про товарообмін. В такий спосіб вони хотіли нав'язати з червоними тісніші комерційні відносини, щоб знову вийти на великий китайський ринок, який втратили в результаті війни. До певної міри японські промисловці мають рацію, хоч торгівля Японії з іншими країнами мала перед війною більше для неї значення. Комуністи, зі свого боку, поставили умову, щоб розвиток японсько-китайської торгівлі йшов разом з політичним визнанням. Уряд Кіші відмовився від того. Очевидно, не обійшлося тут без впливів Формози, торгівля з якою вигідніша для Японії. Коли японський уряд заборонив вивісити в Токіо над будинком комуністичного торговельного представництва прапор червоного Китаю, Пейпінґ анулював цей договір і повів шалену пропаґанду проти уряду Кіші та його ліберально - демократичної партії, яка контролювала попередній парлямент. Рівночасно й Совєти підсилили свою нелеґальну пропаґанду, а в самій Японії з гострою критикою уряду виступила опозиція, твердячи, що зв'язки з Америкою мусять бути послаблені, щоб країна могла вести більш незалежну зовнішню політику.

У виборах до парляменту японські виборці не пішли на гачок пропаґанди, але виступили в інтересах всього народу.

Другою важливою подією була реакція виборців на пропаґанду про зменшення зобов'язань у відношенні до Америки в питаннях охорони та безпеки. Пропаґанда твердила, що для Японії буде ліпше, коли вона відійде на невтральну лінію у міжнародних відносинах. Очевидно, це було б на руку Москви і створило б для неї широкі можливості підривної діяльности у цілому світі.

Ці справи мали рішальне значення для Японії, бо уряд підготовляв зміни конституції, зложеної в умовинах американської контролі під час окупації. Зокрема, в цій конституції є точка, яка забороняє Японії мати військові сили. Сьогодні це, очевидно, шкідлива точка.

Ліберально - демократична партія дістала в Нижчій Палаті 287 місць з 467, соціялістична — 166 місць, та по одному місцю дістали комуністи, інші дрібні партії й 12 „незалежних". Виходить, що комуністи втратили більше, ніж виграли від „допомоги" Пейпінґу та пропаґанди, бо населення не хоче сторонніх втручань у його власні справи.

Уряд Кіші своєю поміркованою і послідовною політикою скріпив економічну та політичну стабілізацію в країні. Внаслідок земельної реформи, переведеної під тиском ЗДА в часі окупації, японське селянство тепер дійсно володіє землею, а не працює на землевласників. Велика селянська консервативна маса не хоче змін, не слухає пропаґанди і впливає на міське населення. Ці впливи видно хоча б з такого яскравого прикладу: в м. Осака, найбільшому промисловому місті країни, що було центром лівих партій, обрано тепер до парляменту більше консервативних членів, аніж членів опозиції. Це є покажчик змін у містах.

Уряд матиме багато справ для вирішення. Але він дістав від народу апробату своєї попередньої політики, і може спокійно дивитися в майбутнє, якщо не зайдуть якісь кардинальні зміни. А для Америки вислід виборів є потвердженням правильности її дотеперішньої політики у відношенні до Японії.

Ми всі пам'ятаємо бурхливі демонстрації японців проти американських військових баз, які, мовляв, потребують забагато земельної площі. Але пам'ятаємо також демонстрації, в яких японський народ просив уряд ЗДА не забирати своїх військ, що стаціонували в Японії. Японці, хоч звичайно дуже стримані й здисципліновані, все ж не вільні від емоцій, і часом керуються почуваннями.

У справах національно-важливих японці виявляють велику здисциплінованість і свідомість своєї відповідальности, зокрема в моменти, критичні для життя країни. Уряд Кіші, очевидно, відповідає бажанням народу.

Стабільність Далекого Сходу, де три країни — Японія, Формоза та Філіппіни — грають особливо велику ролю для всього вільного світу, забезпечена від ризиковної невтральности або занадто м'якої поведінки у політиці. Рівночасно вибори в Японії були дошкульним ударом по совєтській політиці втручання у внутрішні справи інших країн, цим разом втручання руками Пейпінґу.

Коли Ви вважаєте себе політичним еміґрантом — амбасадором України, то знаєте про великий вклад Українського Народного Союзу в змаганнях за права України та українців. Ви напевно свідомі обов'язку бути членом цієї організації.

ЯК „СТАТИ" ПИСЬМЕННИКОМ

„Поетами народжуємось", каже старовинне прислів'я. Те саме треба сказати й щодо письменників. Щоб письменником поправді бути, треба ним стати, як кажуть, ще з колиски, треба мати „Божу іскру". Людині без цього дару не поможе найкраще бажання стати „славним". Також не поможуть ніякі підручники, книги й поради на зразок тих, що їх подають студентам у школах; не поможуть і інформації, що їх знаходимо в спеціяльних журналах та книгах.

У ЗДА, побіч великого числа всіляких видань і періодиків, що вчать, як стати самому собі інженером, механіком, маляром, ба навіть мільйонером, існують видання, що подають людям, як на лопаті, поради, як писати статті, оповідання, новелі, а то й книжки. Якщо користають з таких видань, люди з письменницьким таланом, т. зв. початківці, студенти журналістики тощо (або, як каже Т. Шевченко, люди з „кебетою"), тоді все в порядку, такі публікації, окрім нормальної освіти, стимулюють людину, майбутнього автора, працівника пера, присвятитись цій справі. Така технічна, фахова асиста шліфує молоді талани, що наприклад, роблять тут з великим успіхом співаки, артисти супроти молодих адептів мистецтва.

Поняття „письменник" на цьому континенті дещо інакше від европейського, сказати б, канонічно-формального. Зокрема, письменник в українців — це не тільки здібна людина автор, що має на своєму літературному конті стільки то книжок. У нас він — не лише слуга муз, трубадур, але й слуга та провідник свого народу, сторож і жрець його національних та культурних святощів, надбань. Людина, що частенько пробивається крізь нетрі життя в злиднях, здана на ласку химерної долі, що часто „жебрає" духової милостині у свого народу, в нечисленних її видавців та ще меншого числа адораторів. На цьому континенті поняття „письменник" трохи вужче, скромніше й не таке відповідальне перед читацькою масою, як деінде. Інакший темп тутешнього життя, зокрема всесильна комерція в останніх десятиліттях витиснули тут відмінне тавро на творчості людини, що її титулують шумно-гучно письменником. Окрім деякого числа письменників правдивого, світового (чи „крайового") формату, як, напр., Гемінґвей і інші „великі", американський письменник є скромним коліщатком у велетенській „індустрії пера". Він розсипає свої праці по сотках журналах і популярних видавництв, обчислених на фінансову калькуляцію і „масовку".

Останнім часом найбільше запотребування на здібних людей пера, письменників американського типу (й „ринку збуту") ставить телевізійна й фільмова індустрія. Туди, до Голлівуду, на Бродвей, також на „приватну службу" до великих фільмових і телевізійних асів (або їхніх всесильних продуцентів) — ідуть найкращі літературні талани цього краю. Їхні імена тоді зовсім незнані ширшій публіці, бо за свої авторські права, „копирайти", беруть вони великі гроші, і з того задовольняються.

В журналі „Письменник" за квітень ц. р., що ним коротко займемось, читаємо, таке оригінальне оголошення: „Пошукуємо нових письменників! Читаючи цей журнал, можете самі побачити, як інтенсивно всілякі видавці пошукують нових талантів. Якщо ви не годні самі продати своїх творів, то лише тому, що не знаєте дороги, якою зібрати свої ідеї докупи й пустити їх поміж люди... Деякі видавці платять за статті по 400 долярів, а заробляють за них утроє більше..."

Недавно в цьому поважному бостонському місячнику, що виходить протягом 71 року і належить до ряду заслужених посібників для початківців, а то й заавансованих працівників пера, відбувалась гаряча дискусія: яка найкраща тематика для американського письменника. Взагалі, яка мета його творчости (окрім заробітків, річ ясна). Забирали в дискусії голос професіонали, відомі повістярі, новелісти, журналісти. Також докидали слово — два кандидати на „письменників". Деякі поважні автори клали найбільший натиск на т. зв. розривковий момент у читача-консумента твору. Інші модифікували приклонників дешевої розваги й сенсації порадами, що письменник повинен писати „цікаво", так, щоб його творами захоплювались. В основному виходило з дискусії, що треба писати так, щоб книжка йшла в маси. Отже, чисто матеріялістичний критерій — таємниця успіху автора й видавця! Інші заявляли в дискусії і в листах до редактора, що головне завдання письменника — зробити світ і людину в ньому кращими.

В цьому місячнику за квітень одна жінка-авторка пише: „Цього місяця сповнюється журналові „Письменник" 71 рік життя. За цей довгий час наші більші й менші письменники на його сторінках повторяли одне й те саме на всі лади: писати для них — річ не легка! Напишеш найкращу річ, а потім турбота, як її продати, пустити в люди. Видавці наші — це люди, що підходять до твору, як звичайні аґенти. Щоб перейти з ними митарства, треба добрих нервів".

Втому самому числі „Письменник" у програмовій статті відомого американській публіці автора Френка Беннета подає, як писати свої твори. Перше й головне — добре розробити плян того, що думаємо писати. Замало „хотіти" писати, творити. Як кожний солідний професіонал, автор повинен знати, як орудувати обдуманим сюжетом. Інакше буде зайва витрата часу і знеохота в роботі. На його думку, найважливішим є закінчення твору, навіть короткого нарису. Він радить початківцям писати закінчення свого твору далеко перед самим його викінченням. Він сам найбільше „пріє" саме над тим. Та сама засада стосується й до початку твору. Коли початок і кінець вийдуть путні, то й „решта" піде гладко, пише Ф. Беннет. При цьому він годиться, що кожний автор має свою окрему методу праці, індивідуальний спосіб, як „напихати" його змістом. Кожний письменник важким трудом виробляє свою окрему методу. Але не вільно забувати, каже він: поки зачнеш писати, обдумай плян всього твору й добре впевнись, чи маєш що писати на цю тему...

З дальших сторінок „Письменника" довідуємось, що американські автори кожного року відбувають свої академічні конференції, здебільша при університетах, каледжах і видавництвах. У 1958 році, повідомляє редакція цього журналу, відбудеться аж 80 таких зустрічей, при чому подає програму кожної зустрічі (а як у нас?). Крім фільмової і телевізійної індустрії, найгарячіші „пошуки" за молодими письменницькими таланами ведуть американські преса й журнали. Як читаємо в цьому бостонському місячнику, в квітні 119 журналів шукали і подавали добрі оферти працівникам пера. Ось, для прикладу, місячник „Чайлд Лайф" вмістив таке оголошення: „Шукаємо оповідань, статтей і сценічних картин або ґор для хлопців та дівчат від 3 до 9 років життя. Не більше, як 800 слів кожна. Тематика: історія, природа, драма, музика, географія, мистецтво фантазія, пригодницькі історії, матеріяли, що заохочують молодь до думання. Першенство мають речі нові, свіжі, овіяні молодечим духом, не академічного характеру, без моралізаторства. Оплата: три центи за слово".

Такий письменницький „ринок-базар" дає змогу тисячам авторів зорієнтуватися, куди слати свої твори, яка тематика актуальна і найбільше поплатна... Як бачимо, щоб „стати „письменником" на американському континенті, крім „Божої іскри" і визначного таланту, треба мати ще цілу серію інших „геніяльних" прикмет. Немов на біржі, знати, кому і який продати „товар", вміти не лише плянувати дію, але й її, зрошену потом, болями й страхом зроджену, примістити в добрі руки, значить, належно продати.

А. Ч.

Євген Онацький

ШЛЯХОМ НА РОТТЕРДАМ

(До 20-ліття трагічної смерти сл. п. полк. Є. Коновальця)

(7)

Гість сказав, що не знає дороги і просив мене перепровадити його до якогось авта, яке, може, надибаємо. Живу я в малому містечку під Парижем (6 кілометрів), де вночі ані душі. Коли Інна почула про те, що маю з ним вийти (була вона весь час у сусідній кімнаті), то вийшла з перекошеним від страху обличчям. Той помітив і сказав з саркастичною усмішкою:

— А може боїтеся?

Перспектива йти з ним не всміхалась.

Тим більше, що до місця, де вночі бувають тут авта, треба було йти коло двох кілометрів Вінсенським лісом, де і вдень мало хто в цю пору буває, а вночі то й мови немає. Пригадалась історія Кутєпова. Та відчув, що нізащо не дам підстави йому думати, що я — боягуз.

У відповідь на цей запит, я всміхнувся і пішов до другої кімнати по плащ, де був і мій бравнінґ. Там швидко його наладував, і ми вийшли.

Дорогою говорили мало, а коли йшли лісом, то він усе мовчав. Лише при виході сказав:

— Я переконаний, що ви пильнуєте мене з револьвером. Та дарма, не в цьому моя ціль.

Прощаючись, сказав із усмішкою:

— Вітайте пана Євгена (себто вас), — я його знаю...

Відповіді сестрі я через нього не передавав, лише просив її все переказати. Питав також його відверто, чи що загрожує моїй родині (бо вже в попередній розмові зазначив, що і репресії супроти неї мене не спинять).

Він відповів, що не думає, але не знає, яке становище займе до мене сама родина. Тут знову підкреслив, що хоч сестра не в компартії, але дуже авторитетна і впливова в колах радянської суспільности, як суспільний робітник. Виявляється, вона за ці роки стала лікарем в галузі фізкультури.

Ось зміст всієї цієї історії. Прошу абсолютно ховати її в тайні. Поінформуйте лише Богуша, а, крім того, копії, як цього, так і попереднього листа я висилаю Мартинцеві та Андрієвському до відома з категоричним домаганням нікому про це не оповідати. Бо коли вийде в наші ширші кола, то може набути розголосу, а це абсолютно небажане. Чекаю ваших поглядів і умозаключень на цю справу.

Ваш...

ПС. Тепер, зорієнтувавшись, як вони інформовані в нашій справі і як пильно її студіюють (він сказав, що стежиться скрізь за кожним нашим кроком), мушу дуже добре передумати над методами ставлення нашої роботи на Східніх Українських Землях (виїзд до Фінляндії і т. д.). Плян той повинні ми якнайкраще виміряти і його законспірувати, бо партацькі методи з нашого боку принесуть лише шкоду..."

Полковник Є. Коновалець, пишучи до М. Сціборського 7 лютого 1934 р. в справі Івана Івановича, написав:

„...Оскільки ходить про саму візиту у вас Івана Івановича та про зміст його балачок із вами, то всю ту подію вважаю я якоюсь містерією. Після прочитання цих звітів різні думки приходили мені в голову: їх назбиралося стільки, що просто годі мені зараз брати їх на папір, тим більше, що взагалі, в зв'язку з справами, про які писав я вам у попередньому листі, немає в мене теж відповідного настрою. На кожний випадок, треба Вам, на мою думку, в першу чергу за всяку ціну старатися прослідити, хто саме той Іван Іванович. Зробити це найкраще можна було б, висилаючи когось до Пастерівського Інституту з завданням провірити там на місці, чи направду якийсь осібняк із Великої України там практикує. (На жаль, я не маю відомостей, чи цю пораду полк. Є. Коновальця було виконано — Є. О.). Не знаю, чому ви під час першого побачення з ним не зажадали від нього прізвища й евентуально його адреси.

Я щораз більше схиляюся до думки, що як сама візита його у вас, так теж і зміст його балачки з вами — все це справи, аранжовані в самому Парижі, і його твердження про спеціяльне засідання радянського уряду, а зглядно Політбюра, просто видумані. Значить, заходить необхідність по змозі якнайскорше змінити вам місце перебування. Найкраще було б вам узагалі покинути французький терен та сісти десь так, щоб, крім мене, взагалі про це місце вашого осідку ніхто більше не знав. Одначе, з уваги на теперішнє наше матеріяльне положення, того року плян так з дняна-день зреалізувати буде годі. Тому, на мою думку, треба вам по змозі якнайскорше змінити місце вашого побуту, і то так, щоб про нього, крім одної особи — скажім, Бойкова — ніхто більше на французькому терені не знав. Найкраще було б вам сісти в якомусь провінціональному місті, де взагалі немає українців. Ваше листування можна було б зорганізувати в той спосіб, щоб усі ваші листи пересилали б ви у Париж, а звідти вже Бойків міг би пересилати їх поодиноким адресатам. На кожний випадок, про цю подію нам треба буде ще особисто побалакати точніше. Я вже вам писав, що думаю загостити до вас може навіть на протязі біжучого тижня..."

Дуже рішуче й категорично висловився в цій справі п. В. Мартинець, пишучи до М. Сціборського 19 лютого 1934 року:

(Далі буде)

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ І „СВОБОДА" — ЦЕ ТВЕРДИНІ УКРАЇНЦІВ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ, ЯКІ МАЮТЬ ЗА СОБОЮ 60-ЛІТНЮ ІСТОРІЮ ПРОВІДНИЦТВА В ПОЛІТИЧНИХ, КУЛЬТУРНИХ ТА СОЦІЯЛЬНИХ ЗМАГАННЯХ НАШОЇ ІМІҐРАЦІЇ В АМЕРИЦІ.

Сергій Литвиненко

ЖЕРТВЕННІСТЬ МИСТЦІВ

(З приводу 13-го Літературно-Мистецького Ярмарку)

Не хочу писати рецензії у стислому розумінні цього слова з двох причин; поперше, не личить робити це мені, голові організації, яка влаштувала імпрезу, а подруге — не почуваю себе компетентним фахово оцінювати твори літератури, мистецьку рецитацію чи спів. Але, прислухаючись і придивляючись останньому, 13-му Літературно-Мистецькому Ярмаркові з-поза куліс і, з залі, я відчував дивне зворушення: і тому, що бачив на сцені цілий гурт високої кляси професійних артистів, які, виступаючи в мініятюрах, давали зразки свого таланту, що його колись в усій ширині розгортали на сцені українського театру драми й опери у Львові, і тому, що вони засвідчували такий пієтизм до рідної культури, що його можна насправді проявити лише — жертвенним трудом.

Як голова Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку від самого початку його існування, я, як мало хто інший, маю змогу стежити за життям і творчістю наших письменників, журналістів та мистців у різних ділянках — музики, співу, театру й образотворчого мистецтва. Проблема їхньої професійної праці була не раз темою часописних міркувань. Вона завжди актуальна і завжди дуже болюча. Більшість діячів української культури виключені від можливостей працювати за фахом так, щоб можна було з того прожити. Тільки наполовину мистці пластичного мистецтва мають змогу заробітково користати з свого таланту і знання, перекинувшись на декораційно - ужиткове малярство чи скульптуру. Те саме стосується наших музик і співаків, які займаються педагогічною працею. Вони мають можливість виступати дуже рідко, вийнятково, на випадкових імпрезах, а ще рідше можуть давати ціловечірні концерти. Письменники у величезній більшості, не мають іншої можливости друкувати свої твори, як тільки власним коштом. Для фахових журналістів стоять до розпорядження всього два щоденники з мінімальним редакційним персоналом, і два-три тижневики.

Та, мабуть, найсумніше представляється справа в умовинах американсько - української дійсности з театральними акторами. Всі спроби організувати театр з постійними виставами заламлювались об тверду конечність заробляти на прожиток іншою щоденною працею, по якій важко було знайти час і фізичну силу для роботи над п'єсою. А до того ще приходили великі кошти, зв'язані з кожною театральною виставою, і мінімальні можливості покривати їх касовими прибутками, бо тільки в кількох на пальцях порахованих осередках нашої еміграції на величезному просторі ЗДА можна з бідою дати по одній виставі. До того ж наші Народні Доми або зовсім не мають сцени, або мають такі, на яких колись мучились наші мандрівні театри в старому краю.

Ось в таких невідрадних умовах є самозрозумілим порушуваний нами принцип, щоб хоч урядигоди давати нашим професійним артистам бодай скромну винагороду за їхні спорадичні виступи на різних концертах - академіях. Якщо громадянство не заперечує факту, що лікар, інженер чи адвокат має зрозуміле право на гонорар за свою фахову роботу, то чим гірший від нього професійний музика, співак, театральний артист та письменник, що виступає перед публікою з своїм новим твором? Правильний принцип розбивається знову об нашу бідність, і тому щораз частіше стоїть перед українськими культурними імпрезами та перед діячами культури дилема: або взагалі не робити імпрез, або не винагороджувати виконавців нічим більше, як тільки гарним словом „спасибі".

І саме на тлі такої невеселої дійсности із зворушенням можна стверджувати факти надзвичайної жертвенности наших мистців, для яких згадана дилема не існує. Вони з правила резигнують з матеріяльної винагороди, щоб тільки імпреза була влаштована і щоб вона стояла на дійсно мистецькому рівні. Очевидно і тут трапляються вийнятки, але вони справді належать до вийнятків. Згадаймо, напр., про таку саможертвенну працю, про ентузіязм чи навіть може „фанатизм мистецтва", які єдино вможливлюють існування двох наших репрезентаційних хорів на Сході Америки — чоловічого хору „Думка" в Ню Йорку і мішаного хору „Кобзар" у Филаделфії з їхніми ентузіястами - фанатиками диригентами і хористами. Згадаймо, якого величезного труду вимагає кожна театральна вистава, а коли хтось ремствує, що Український Театр в Америці так рідко виступає з театральними новинами, то хай ближче поцікавиться його практичними можливостями праці.

Всі три Українські Літературно - Мистецькі Клюби в ЗДА — в Ню Йорку, Филаделфії і Дітройті — існують і працюють виключно завдяки жертвенній праці письменників, артистів, мистців. Від року 1949-го буквально кожної п'ятниці, за вийнятком тільки двох місяців найбільшої літньої спеки, відбуваються в Ню Йорку, в домівці Клюбу, доповіді, концерти, обговорювання мистецьких вистав, читання нових творів, „живі газети" тощо. Ніхто з виступаючих і одного сотика не бере за свої виступи, а всі роблять це виключно з двох мотивів: з внутрішньої потреби поділитись з іншими членами і гістьми Клюбу своїми творами, враженнями чи продукціями, і з свідомости, що їхня праця потрібна задля збереження самої установи Літературно - Мистецького Клюбу.

Невідомо, котрий з тих двох мотивів був сильніший для виконавців останнього, з черги вже 13-го Літературно-Мистецького Ярмарку в Ню Йорку 10 травня ц. р. Бо коли йде про дуже молодого автора, музику, співака чи актора, то цілком логічне і зрозуміле його бажання виступити перед ширшою публікою. Воно сполучене з бажаннями показати себе, з надіями на успіх та всіми тими емоціями, що їх відчуває й переживає молодий мистець - діяч сцени і естради. Але що інше, як не тільки глибоко вкорінене почуття жертвенности, товариської куртуазії й солідарности з літературно - мистецькою братією диктує професіональним артистам з устійненим іменем посвячувати свій час, здоров'я і навіть частинно гроші для того, щоб під вечір приїздити з Филаделфії, чи хоч би „тільки" з Нюарку і пізньою ніччю вертатися назад, тільки для того, щоб виступити в одній точці програми „ярмаркового" вечора ЛМКлюбу?! Хто знає психіку професійних письменників, артистів і мистців із довголітнім стажем і на високому поземі, тому відомо, що такій людині замало „моральної" сатисфакції з самого виступу перед публікою, якщо б ішло тільки про попис перед нею. Ні, тут ішло не про індивідуальний попис, а про те, щоб прислужитись справі рідної культури, до ще одної мистецької імпрези — хоч би й коштом свого часу, праці, таланту, а часто і своєї кишені (витрати на костюми, подорожі і т. п).

І тому треба всім їм скласти направду найщирішу подяку за такий їхній подивугідний підхід до мистецької справи. Пані Ліда Черних — незабутня „Кармен" з Львівської опери, пані Евдокія Дичко-Блавацька, Віра Левицька, Ліза Чепіль - Шашарівська — акторки львівської драматичної сцени, тепер у Филаделфії, відтіль теж пані Наталя Андрусів — сопрано, далі — невтомна й вірна Л. М. Клюбові пані Валя Калин з Нюарку (на жаль, цим разом, без милої і талановитої пані Іванни Кононів, також вірної приятельки нашого ЛМКлюбу), пані Квітка Стецюк з Джерзі Сити, пані Ліда Крушельницька і Євгенія Чапельська з Ню Йорку, далі панове Володимир Баб'як, Зенон Осінчук, письменники Микола Герус, Микола Понеділок, Іван Керницький і Степан Шпех, та наш вірний конферансіє ред. Іван Кедрин, — всі вони ще раз виявили свою подивугідну відданість Клюбові, власне не словом, а ділом.

А тому, що це не „приватна" справа Клюбу, ані тим більше його голови, тому такий прояв мистецької солідарности й самопожертви заслуговує на оце щире, публічне признання і подяку.

ДОПОМОГА НАШИМ ЛЮДЯМ В ПОЛЬЩІ І ЮҐОСЛАВІЇ

„В перших словах листа хочу Вас повідомити, що ми отримали пачку, за яку щиренько дякуємо, бо вона справила у нашій хаті велику радість. Діти мої з радости самі не знали, як мають тішитися. Це вперше ми дістали такий несподіваний дар із далекої дороги і такий вартісний для нас дар. Справді душа радіє, що є у світі свої люди, які пам'ятають за нас і тримаються свойого народу." — це уривок одного з листів, яких велику скількість дістає тепер канцелярія Злученого Українського Американського Допомогового Комітету. З кінцем попереднього року ЗУАДК почав допомогу нашим людям у Польщі через кооперативу КАРЕ, яка має спеціяльний договір з польським урядом для ведення допомоги. Лише в цьому році ЗУАДК вислав вже 535 пакетів загальної вартости 4,637,00 дол. Це в головному одежеві пакети (матеріяли на костюм з усіма додатками) харчеві пакети (12 ф. харчів), чи теж вовняні коци або постелеве білля. Як видно з листів, це велика і корисна допомога для наших людей у Польщі. І це леґальна допомога, бо ведена організацією, яка має договір із польським урядом в справі допомоги, значить вповні безпечна для аплікантів.

Ця акція допомоги в Польщі і Югославії мусить бути загальною, а це залежне від фондів. Фонди ЗУАДК-у обмежені і тому Управа ЗУАД-Комітету проголосила спеціяльну збірку на допомогову акцію в Польщі і Югославії. Зрозуміла річ, що організації, які розпоряджають великими фондами, можуть теж вести велику плянову акцію допомоги. Як подає звідомлення Комітету Добровільних аґенцій для закордонної допомоги, членом якого являється теж ЗУАДК, в 1957 році добровільні аґенції зібрали на допомогу сто сім мільйонів долярів. З того три жидівські допомогові аґенції зібрали кругло сорок мільйонів долярів, католицька акція чверть мільйона, КАРЕ — понад 12 мільйонів долярів. То ж і допомога, яку дають ці багаті організації, велика. Фонди ЗУАДК-у, подані у згаданому звідомленні, винесли сто сорок тисяч долярів. Це всі фонди, з яких більша частина була призначена на кошти переселення. Малі фонди ЗУАДКомітету не дозволяють на те, щоб акція допомоги була повна і всестороння. Та все ж Управа ЗУАДК-у намагається в першу чергу повести допомогову акцію в Польщі і в Юґославії, бо там найбільша потреба цієї допомоги. Ось уривок одного із листів від аплікантa в Юґославії, що характеризує положення наших людей там:

„Пробачте мені, що я звертаюсь до Вас. Поможіть мені в моюму горю і нужді. Мій чоловік ранений у війні, я хора, а дітей шестеро. Біда крайна. Ноги босі. Ще від попередньої зими ноги не погоїлись, бо були повідмерзали пальці. Накиньте на нас деяку одежину, нехай буде найгірша, а для нас буде добра і гарна. Будем Вам вдячні, доки нашого життя."

Наша громада, яка вже дала стільки виявів зразуміння для потреб братів, напевно щиро відгукнеться у цій новій акції, підтримуючи допомогу в Польщі і Юґославії своїми датками. Пожертви просимо слати на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN
RELIEF COMMITTEE, INC.
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U.S.A.

ПРИВІТИ І РЕЗОЛЮЦІЇ, СХВАЛЕНІ 24-ою КОНВЕНЦІЄЮ УНСОЮЗУ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ву. Зокрема клонять свої голови перед мученицькою смертю мільйонів жертв зорганізованого Москвою голоду в 1933-му році, сумні 25-ті роковини якого саме тепер українці згадують. Присутні на Конвенції Делегати так само клонять свої голови перед смертю героїв і символів української боротьби за волю: голови Української Держави та Головного Отамана Військ Української Народної Республіки, Симона Петлюри 32-гі роковини смерти якого відзначаємо саме в цьому тижні; Команданта Січових Стрільців та організатора і провідника українського революційного націоналістичного руху полковника Євгена Коновальця у точно 20-ті роковини його смерти; команданта Української Повстанської Армії та провідника Українського резистансу під час і після Другої Світової Війни, ген. Романа Шухевича — Тараса Чупринки в 8-му річницю його смерти. Усі вони, як і безчисленні інші герої українських визвольних змагань, полягли в боротьбі з жорстоким, підступним і безпощадним ворогом. При цій нагоді 24-та Конвенція з цілою рішучістю прилучується до загальних і масових протестів проти знеславлення пам'яти Головного Отамана Симона Петлюри, якого допустились вороги українського визволення, використавши до цього урядову телевізію в Парижі.

24-та Конвенція УНСоюзу дальше стверджує, що доля Українського Народу під комуно-московською окупацією не зазнала жадних суттєвих змін, не зважаючи на деякі так звані „полегші", та „уступки", що їх в останніх роках нові володарі в Кремлі були змушені признати українському народові. Тому теж 24-та конвенція не бачить жадних суттєвих причин, що могли б вплинути на зміну відношення до Совєтського Союзу взагалі, і до його народовбивчої і експлуатаційної окупаційної політики в Україні та в інших поневолених Москвою країнах. Тільки розчленування московської імперії та створення вільних і суверенних національних держав на етнографічних територіях всіх народів теперішньої комуно-московської імперії та створення вільних і суверенних національних держав на етнографічних територіях всіх народів теперішньої комуно-московської тюрми народів, включно з російським народом, може звільнити світ від постійної загрози нових воєнних катаклізмів та запевнити йому тривкий, та справедливий мир.

У справах американських і канадійських українців

24-та Конвенція УНСоюзу з признанням стверджує, що останні роки принесли нові досягнення і успіхи на всіх ділянках життя і змагань американських і канадійських українців. Ці успіхи і досягнення замітні однаково, як в їхній участі в житті і розвитку їхніх країн, зокрема в Канаді, де українець з роду зайняв високий пост федерального міністра держави, побіч важливих інших постів в адміністрації країни, як і у своїх зусиллях допомогли визвольним змаганням народові України. Конвенція висловлює окреме признання та підтримку національним політичним репрезентаціям, як: Українському Конгресовому Комітетові Америки та Комітетові Українців Канади, харитативній централі Злученому Українському Американському Допомоговому Комітетові, науковим інституціям Науковому Товариству ім. Шевченка і Українській Вільній Академії Наук в обидвох країнах та всім багатьом іншим організаціям і інституціям, які працюють для добра своїх країн та для допомоги у визволенні свого українського народу. Здаючи собі справу з рішальної ролі, яку грає в житті кожної національної спільноти Церква, 24-та Конвенція зокрема закликає своїх членів держатись вірно своєї Церкви та своїх релігійних традицій, і піддержувати їх всіми своїми засобами.

КОНҐРЕСМЕН МІЛЛС ПЕРЕДБАЧАЄ 11-БІЛЬЙОНОВИЙ ДЕФІЦИТ

Вашингтон. — Голова Комісії Способів і Засобів в Палаті Репрезентантів конґресмен Вілбур Міллс заявив, що в фінансовому році, який починається 1-го липня 1958, дефіцит федеральної скарбниці винесе коло 11 більйонів долярів. Він також повідомив, що уряд проситиме і його комісія погодиться на те, щоб збільшити висоту федерального заборгування, яка вже на цій сесії була збільшена з 275 до 280 більйонів долярів.

Вступайте в члени УНСоюзу!

ВИХОВНО-ВИШКІЛЬНІ ПЛАСТОВІ ТАБОРИ

на

Пластовій Оселі в Іст Четгемі, Н. Й.

— відбуватимуться —
цього року в наступних реченцях:

від 28-го **ЧЕРВНЯ** до 26-го **ЛИПНЯ** ц. р. для **ДІВЧАТ** (юначок і новачок)

від 26-го **ЛИПНЯ** до 23-го **СЕРПНЯ** ц. р. для **ХЛОПЦІВ** (юнаків і новаків)

В останньому тижні серпня діятиме ВІДПОЧИНКОВИЙ ТАБІР і евент. СПЕЦІЯЛЬНІ ТАБОРИ (старшопластунські, для особливих вишколів тощо). До підтаборів, які діятимуть в часі нормальних таборів, прийматиметься дітей в обмеженій кількості і не старших, чим 12-річних.

ТАБОРОВІ ОПЛАТИ

виносять, подібно, як у минулому році:

$ 68.00 за 4-тижневий побут на покриття коштів прохарчування, і

$ 4.00 одноразово на покриття адмініст. оплат і обезпечень дітей.

Якщо з одної родини зголошується двоє або більше дітей, тоді оплата виносить по $ 60.00 від дитини і $ 4.00 одноразово, без огляду на кількість дітей. Кошти подорожі на табори і з таборів покривають учасники.

ЗГОЛОШЕННЯ

учасників прийматимуть Проводи Пл. Осередків у часі:
до 15-го ЧЕРВНЯ ц. р. найпізніше до ДІВОЧИХ таборів згл. до 10-го ЛИПНЯ ц. р. ДОДАТКОВО ще до ХЛОП'ЯЧИХ таборів.

В НЮ ЙОРКУ зголошення прийматиме пл. сен. Зенон БОЙКО — у ПЛАСТОВІЙ ДОМІВЦІ — кожної П'ЯТНИЦІ від год. 6-ої до 8-ої веч. і кожної СУБОТИ від год. 10-ої рано до 2-ої по полудні.

Проситься батьків пластової молоді подбати, щоб їхні діти дотримували поданих вище реченців; зголошення в „останній секунді" утруднюють правильну евіденцію, а Проводи Пл. Осередків є управнені побирати грошову „кару" у висоті одного доляра за спізнені зголошення.

Зголошення учасників, які не належать до ніякого Осередка, можна спрямовувати на адресу:

ПЛАСТ, Інк. (О.Т.К.) — 144 2нд Еве., Ню Йорк 3, Н. Й.

Так само належить виставляти чеки на грошові перекази (моні ордери).

При зголошенні треба предложити лікарську посвідку про стан здоров'я таборовика і вплатити щонайменше $ 20.00 від учасника на рахунок таборових оплат; решта оплат мусить бути вирівняна найпізніше перед початком таборів.

Пл. сен. кер. Володимир САВЧАК

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДЯНИ в НЮ ЙОРКУ !

28-го лютого ц. р. державна французька телевізійна стація в Парижі видала програму під шумним титулом „До вашого сумління і розуму", в якій ганебно очорнювано постать Головного Отамана Військ Української Народної Республіки і Голови Директорії УНР — СИМОНА ПЕТЛЮРИ, та прославлювано його комуністичного вбивника Шльоми Шварцбарта. Українці у Франції і скрізь по всьому вільному світі спонтанно й одностайно, без різниці на обласне походження, віру і партії, виступили в обороні доброго імени славної пам'яти СИМОНА ПЕТЛЮРИ, борця за українську державу, що згинув за неї з рук ворога. Український Конгресовий Комітет, Центральний Комітет Вшанування Пам'яти Симона Петлюри, Об'єднання б. Вояків Українців в Америці та різні інші Установи й Організації в Америці, запротестували вже перед французькою Амбасадою у Вашингтоні проти тієї ганебної телевізійної передачі в Парижі.

У цьому місяці, 25-го травня, припадають 32-гі роковини трагічної смерти СИМОНА ПЕТЛЮРИ на вулиці Парижу від куль Шварцбарта. З уваги на згадану вгорі Паризько-комуністичну телевізійну передачу, Українська Громада в Ню Йорку повинна масово з'явитись на

АКАДЕМІЇ
В ЧЕСТЬ
СИМОНА ПЕТЛЮРИ

яка відбудеться

в СУБОТУ, 7-го ЧЕРВНЯ 1958 р.
у залі ФЕШЕН ІНСТИТУТУ
225 Вест 24 вул. (між Еве. 7 і 8) в Ню Йорку,
о год. 7-ій вечора.

Це не буде віче, а достойна Академія, з одною українською та одною англійською промовами і з короткою мистецькою частиною.

Головним українським промовцем буде:
ІВАН КЕДРИН РУДНИЦЬКИЙ,
англійським промовцем буде:
адв. ВОЛОДИМИР СТЕК.

У мистецькій частині виступатиме:
репрезентаційний чоловічий Український Хор „ДУМКА" з Ню Йорку — Славна піяністка ДАРІЯ ГОРДИНСЬКА-КАРАНОВИЧ із Нюарку та артист Українського Театру в Америці ВОЛОДИМИР ЗМІЙ із деклямацією.

Своєю приявністю на Академії засвідчіть свою пошану пам'яті СИМОНА ПЕТЛЮРИ !

КОМІТЕТ ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ СИМОНА ПЕТЛЮРИ

Голова: ген.-пор. Олександер Загродський

УВАГА ! ДІТРОЙТ і ОКОЛИЦЯ ! УВАГА !

ВЕЛИКА МАНІФЕСТАЦІЯ
в 25-ту РІЧНИЦЮ
МАСОВОГО ГОЛОДУ В УКРАЇНІ.

МЕТРОПОЛІТАЛЬНИЙ ВІДДІЛ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ в ДІТРОЙТІ,

за допомогою свого Ділового Комітету, зложеного з представників усіх Українських Організацій Дітройту,

— влаштовує —

в НЕДІЛЮ, 15-го ЧЕРВНЯ 1958 р.
о год. 2-ій по пол.

в АВДИТОРІЇ ФОРДА — при вул. Вудвард в Дітройті. ВЕЛИКУ ПРОТИКОМУНІСТИЧНУ МАНІФЕСТАЦІЮ з приводу 25-ої річниці найбільшої трагедії українського народу, а саме — масового голоду в Україні, витвореного пляново большевицькою Москвою з метою фізичного знищення українського населення.

Діловий Комітет запрошує всю Українську Громадськість Метрополії Дітройту до масової участі в Маніфестації.

П О Д Я К А

З ВОЛІ ВСЕВИШНЬОГО,
услід за своїм чоловіком та сином,
відійшла від нас у вічність, 6-го травня 1958 р.

бл. п. Стефанія з Кмицікевичів НАПАДІЄВИЧ

Ми, родина Покійної, вважаємо нашим обов'язком цією дорогою висловити нашу найщирішу подяку всім Тим, що під час недуги Покійної старалися улегшити Її терпіння і Тим усім, що під час обряду Похоронів своєю приявністю та молитвами віддали Покійній послідню прислугу.

Дякуємо усім духовним Отцям, Промовцям, зорганізованому жіноцтву Марійської Дружини Пань та Союзу Українок у Нюарку, Н. Дж., Своякам, Приятелям, Знайомим і всім Тим, яких імена нам особисто незнані.

РОДИНА

ПОДЯКА

Цією дорогою складаємо нашу особисту подяку
п. д-рові БОГДАНОВІ ОЛЕСНИЦЬКОМУ,
який, як приятель і як лікар зовсім безкористовно не жалів ні часу, ні труду, щоб усіми можливими середниками облегшити тяжкі хвилини невилічимо хворої

бл. п. Стефанії з Кмицікевичів НАПАДІЄВИЧЕВОЇ

РОДИНА

В 32-роковини з дня смерти
СИМОНА ПЕТЛЮРИ
вийшла з друку книжка у виданні УВАН у США

СИМОН ПЕТЛЮРА
„СТАТТІ, ЛИСТИ, ДОКУМЕНТИ"

У книжці вміщені статті Симона Петлюри, друковані від 1902 р., відозви, накази, телеграми рр. 1917-1920 підписані ним, листи, з яких понад тридцять друкуються вперше. Також подано матеріяли до бібліографії праць Симона Петлюри.

Книжка видана на доброму папері, має 480 ст. великого формату, 9 ілюстрацій.

• Ціна книжки $6.00, в гарній полот. оправі $7.00. •

Замовляти:

"SVOBODA", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

24-та КОНВЕНЦІЯ УНСОЮЗУ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

хайло Пізнак, який у виборах на кандидата здобув 89 голосів більше від свого суперника Йосипа Лисогора, а в самих виборах перепав, здобувши 9 голосів менше. Негайно після проголошення висліду виборів він зголосив свій протест, але опісля протест відкликав ґратулюючи своєму суперникові за перемогу. Вислід виборів був головною темою розмов і коментарів між делеґатами до кінця конвенції та, правдоподібно, залишиться темою розмов ще на деякий час.

Не від речі буде згадати, що дотеперішня заступниця головного предсідника п-ні Ґеновефа Жеребняк уже після свого звітування на початку конвенції заявила, що вона з родинних причин в жадному разі не зможе кандидувати на перевибір на заступницю головного предсідника та схвильовано прощалась зі своїми співробітниками в Головному Уряді, приріжаючи всім і дальшу свою співпрацю, наскільки змінені відносини їй на це дозволять. Конвенція вчинила їй велику овацію.

„Присягаю перед Всемогучим Богом . . ."

„Присягаю перед Всемогучим Богом і перед Вами Шановні Делеґати, що буду чесно і вірно виконувати всі свої обов'язки і завдання, як головний урядовець, що я завжди буду придержуватись, сповняти і слухати правил, статуту і законів Українського Народного Союзу, що я буду обороняти добре ім'я цього Українського Народного Союзу, що я буду старатися і дбати про його добробут і по моїй найкращій силі працювати для загального добра Українського Народного Союзу. Так мені, Боже, допоможи. Амінь!" — Це є текст присяги УНСоюзу, яку негайно після проголошення висліду виборів провів головному предсідникові Дмитрові Галичинові найстарший віком приявний на конвенції делеґат Осип Коцовський з 106-го Відділу, а опісля п. Д. Галичин провів цю саму присягу всім іншим головним урядовцям.

Для добра УНСоюзу і Українського Народу

Конвенційні наради в четвер і п'ятницю ,крім виборів, віддали найбільше часу і уваги дебатам, внескам і ухвалам для добра Українського Народного Союзу та Українського Народу. Окреме місце в цих нарадах займала „Свобода" та її видання. З великої кількости внесків, ухвал і резолюцій, які будуть своєчасно опубліковані в офіційному протоколі з Конвенції, назвати б тільки деякі:

Схвалено збільшити можливість забезпечення в УНСоюзі до 50,000 долярів.

Схвалено ввести в УНСоюзі нове хворобове і акцидентне забезпечення.

Переведено ряд інших поправок і доповнень в статуті.

З уваги на переведену в Конґресі підвишку поштових оплат, схвалено додаткових 15 центів місячних оплат за „Свободу" на покриття цих поштових видатків від членів до 65-го року життя.

Між великою кількістю рекомендацій для Головного Уряду УНСоюзу і. зокрема його Екзекутиви, є такі справи ,як: Влаштування відповіднішого приміщення для головної канцелярії УНСоюзу і В-ва „Свобода", включно з евентуальним перенесенням цих інституцій до Ню Йорку;

Створення Координаційного Осередку УНСоюзу в одному з міст Канади для організаційної праці на канадійському терені.

Дальша розбудова „Свободи" та видань УНСоюзу;

Посилення активности Культурної Комісії УНС.

Дальша ініціятива та перевірка можливостей побудови пам'ятника Тарасові Шевченкові в столиці країни, Вашинґтоні, в 100-ті роковини смерти Поета, які припадають в 1961-му році.

Схвалено окрему рекомендацію для піклування молоддю та багато інших.

Поклін Героям

Одною з найбільш хвилюючих подій на 24-ій конвенції УНСоюзу в Клівленді, був поклін Героям, що його склала Конвенція, разом з усією країною, в День Поляглих, 30-го травня точно в 11-ій годині перед полуднем. На кілька хвилин перед цією годиною, в якій вся країна однохвилинною контемпляцією віддавала заслужену пошану тим, що життя своє віддали за волю свого народу, предсідник конвенції Йосип Лисогір, сам капітан Американської Армії, покликав до слова кількакратного голову Українських Американських Ветеранів Тому Дармограя, секретаря конвенції, що проголосив коротку резолюцію, з відданням пошани усім тим американським і українським воякам, що полягли в боротьбі за волю Америки й України. Резолюцію піддержав голова Об'єднання бувших Вояків Українців в Америці (ОбВУА) д-р Володимир Галан і її виконала заля врочистою однохвилинною мовчанкою.

„Ще не вмерла Україна!"

Після проголошення виборів, слово забирали ще поодинокі члени Президії Конвенції: Йосип Лисогір, Омар Малицький та Василь Палідвор дякуючи делеґатам за довір'я і співпрацю. Дмитро Шмаґала, голова Конвенційного Комітету, дякував в імені цього Комітету. Коротке слово виголосив новообраний гол. секр. Ярослав Падох і також коротко промовила новообрана заступниця гол. предсідника п-ні Анна Герман, дружина покійного головного секретаря УНС сл. п. Григорія Германа. Запропоновані головним предсідником Дмитром Галичином привітання (надруковані на іншому місці в цьому числі) конвенція схвалила вставанням з місць та оваціями. Кінцеве слово виголосив перевибраний головний предсідник Дмитро Галичин, а веч. о. Галик, промовивши коротко, провів кінцеву молитву, після чого весь цей справжній вільний український парлямент спонтанно відспівав гимн „Ще не вмерла Україна!". Була точно година 12-та вполудне, в суботу, 31-го травня. Конвенція Українського Народного Союзу, одна з найважливіших подій в житті Американської і Канадійської України що кожних чотири роки, була закінчена.

УКРАЇНСЬКІ ПЛАСТУНИ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ ВІДБУЛИ СВІЙ ДРУГИЙ ВЕЛИКИЙ ЗБІР

Водопади Ніяґари, Онт. Канада. — В днях 30 травня до дня 1 червня ц. р. відбулися тут у залях Готелю Шератон Брук Другі Збори Конференції Українських Пластових Організацій, яка об'єднує всі українські пластові організації у вільному світі. У зборах взяло участь 99 уповноважених представників пластових організацій із ЗДА, Канади, Арґентини, Англії, Німеччини й Австралії і до почесної президії зборів були обрані через акламацію Начальний Пластун Сірий Лев, Основник Пласту д-р Олександер Тисовський та пл. сен. кер. Дарія Наврoцька. Проводила Зборами президія під проводом пл. сеньйора керівництва ред. Богдана Кравцева, до складу якої входили як заступники голови: Євген Кульчицький (ЗДА), Марія Мудрик (Канада), Тарас Грушкевич (Австралія), Павло Клим (Арґентина), Василь Радь (Велика Британія) і Ярослав Бойдуник (повновласник Німеччини), та Б. Пендзей, Ярослава Зорич і Юліян Крижанівський, як секретарі. Після вислухання звідомлення уступаючих виконних органів Конференції — Головної Пластової Ради і Булави, що їх подавали їх голови пл. сен. кер. Осип Бойчук та пл. сен. кер. інж. Яро Гладкий, аналітичного слова Начального Пластуна Сірого Лева та звітів з перевірки поданих ред. М. Бажанським і о. Б. Смиком, Другі Збори КУПО схвалили одноголосно абсолюторію Головній Пластовій Раді і Булаві. Дальші наради проходили в основному в рямцях комісій виховної, устроєво-організаційної, для справ пластового сеніорату і для справ старшого пластунства, господарської, резолюційної та мандатної, і впровадженням до них були три доповіді про основні питання пластової організації під сьогоднішній час, виголошені пл. сеньйорами керівництва: Ц. Паліїв, М. Плав'юком та Яр. Раком. В неділю дня 1 червня після вислухання Служби Божої в місцевих церквах відбулися вибори нових виконних органів Конференції Українських Пластових Організацій. Згідно з пропозицією номінаційної комісії, очолюваної пл. сен. кер. інж. М. Пежанським, до нової Головної Пластової Ради були обрані: інж. Яро Гладкий, як голова, інж. М. Пежанський, як заступник голови, Ганка Коренець, як секретар, да д-р Богданна Салабан й інж. Роман Голод, як члени. За статутом входять до ГПРади, як її члени, голови Пластових Крайових Рад, якими тепер є: Вол. Масюк (ЗДА), О. Тарнавський (Канада), д-р Б. Галайчук (Арґентина), М. Маренін (Австралія), д-р А. Герасимович (Англія) і Гр. Комаринський (Німеччина). До Головної Пластової Булави були обрані: д-р Осип Бойчук, як голова, Цьопа Паліїв, як заст. голови, ред. М. Бажанський, як секретар, ред. Б. Кравців, як гол. булавний пластунів, ред. Ольга Кузьмович, як гол. булавна пластунок, Мик. Плав'юк, як гол. булавний УПСеньйорату. В цьому ж дні нарад Начальний Пластун Сірий Лев проголосив листу відзначених Золотим і Срібним Хрестом св. Юрія та листу нових сеньйорів керівництва.

Москва погодилась на переговори щодо контролі атомових вибухів

Москва. — У своїй ноті з минулої суботи 31-го травня ц. р., яку державному департаментові у Вашинґтоні передав совєтський амбасадор Меншіков, Совєти погодились на пропозицію президента Айзенгавера з 24 травня, щоб до трьох тижнів після совєтської принципової згоди — розпочати переговори щодо *встановлення системи* контролі над дотриманням міжнародного договору про припинення надалі експериментальних вибухів атомової зброї. Совєти запропонували тепер Москву, а не Женеву, як місце зустрічі, Хрущов пропонує теж, щоб в ту нараду фахівців включити вчених з Польщі і ЧСР. Ще 23 квітня Хрущов відкинув був пропозицію Президента з 8 квітня ц. р., щоб спершу домовитись щодо контрольної системи, яка облегшить можливість підписання договору припинення експериментальних вибухів. Але 9 травня Хрущов погодився на такі технічні студії, після чого прийшла остання конкретна пропозиція Президента з 24 травня, який водночас призначив був відразу трьох американських учених, фахівців атомової енергії, для ведення таких переговорів. У складі американської делеґації були б теж представники державної Комісії атомової енергії, державного департаменту і департаменту оборони. Американський і англійський амбасадори в Москві були знову — кожний зокрема — на довгій розмові з совєтським міністром закордонних справ Ґромиком. Пресі заявлено тільки, що ці розмови стосувались проєктованої конференції „на вершинах".

Сек. праці Мічелл заступатиме Президента на похороні кардинала Стріча

Шикаґо. — Сюди надійшла вістка, що президент Айзенгавер визначив секретаря праці Джеймса П. Мічелла на свого заступника на похороні кардинала Семюела Стріча, якого ховатимуть у вівторок 3-го червня. Тіло покійного лежить в римо-католицькій катедрі Св. Імени в Шикаґо, і десятки тисяч вірних віддають кардиналові Стрічеві останню прислугу. Секретар праці Мічелл є визначним світським католиком; він мав в понеділок виїхати на конференцію Міжнародної Організації Праці в Женеві, Швайцарія, але відклав свій виїзд з огляду на похорони кардинала Стріча.

365 осіб згинуло в автових катастрофах

Ню Йорк. — Крайова Рада Безпеки повідомляє, що впродовж трьох вільних днів, це значить від 6-ої години ввечорі в четвер 29-го травня до 12-ої години вночі 1-го червня, на шляхах цієї країни згинуло в автомобільних катастрофах 365 осіб на 15 осіб більше від передбачування. Крім того, в тому самому часі втопилася 121 особа, а від інших нещасливих випадків згинуло 85 осіб, отже разом згинула під час кінця тижня 571 особа.

● **У в'язниці Суґано в Японії** сидять ще 18 японських воєнних злочинів, засуджених американським судом після закінчення війни на кари від 30 років до досмертної в'язниці. Всіх їх звільнять протягом найближчих днів — офіційно повідомлено в Токіо. Японський уряд вже давно домагався у Вашинґтоні, щоб в ім'я американсько-японської приязни Америка амнестувала решту японських воєнних злочинців.

● **Державний секретар Джан Фостер Доллес** разом із своєю дружиною був присутній на параді в Юніон Теолоджікел Семінарі в Ню Йорку, під час якої його донька Роберт Ґіншо, мати трьох дітей, дістала ступінь бакалавра теології. Доллес сказав: „З духовних семінарій виходять духові провідники, а з атомової фабрики — бомби. Доля світу буде запевнена, якщо духовна семінарія переможе атомову фабрику". Два роки тому син Доллеса став католицьким священиком Чину оо. Ісусовців.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ГЕМТРЕМК, Миш. — Т-во ім. М. Шашкевича, Відд. 94, повідомляє своїх членів, що Місячні збори відбудуться в суботу, 7-го червня 1958 р., о год. 7-ій веч., в залі УДКлюбу при 2376 Grayling St. Проситься членів прибути на збори. — А. Киба, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Т-во „Запорозька Січ", Відд. 251, матиме збори в неділю, 8-го червня 1958 р., в церковній залі при W. 7th St., зараз по Великій Службі Божій. — В. Козич, предс.; В. Яцишин, кас.; Я. Кравчук, ф. секр.; М. Задойний, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Управа Т-ва ім. І. Франка, Відд. 334 повідомляє всіх своїх членів, що Збори відбудуться у другу неділю по першім, 8-го червня 1958 р., о год. 1-ій по пол., в УНДомі, в залі, де завжди. Просимо всіх членів прийти на збори — делеґати здадуть звіти з Конвенції УНСоюзу. Проситься вирівняти свої залеглості; приєднювати нових членів та вписувати своїх дітей в члени УНСоюзу. — Н. Задирецький, предс.; С. Боганик, фін. секр.; Г. Демкович, рек. секр.

CAMPBELL, Ohio. — Піврічні збори Т-ва „Сокіл", Відд. 218, відбудуться в неділю, 8-го червня 1958 р., о год. 2-ій по пол., в УНДомі — 165 Gordon. По зібранні членських вкладок буде звіт Управи і звіт делеґатів з Конвенції УНСоюзу, а крім цього ще й інші справи. Звертається увагу тим членам, які забувають або відкладають плачення членських вкладок, щоб собі пригадали самі і не чекали на пригадку секретаря. — Управа.

СИРАКЮЗИ, Н. Й. — Управа Т-ва „Українська Січ", Відд. 39, повідомляє, що Піврічні збори відбудуться в неділю, 8-го червня 1958 р., о год. 3-ій по пол., в УНДомі. На піврічні збори закликаємо всіх членів, на яких делеґати нашого Відділу дадуть звіт із Конвенції УНСоюзу. Вплачування вкладок буде 7-го червня, від год. 7-ої до 10-ої веч. і 8-го червня, від год. 12-ої до 3-ої по пол. — Управа.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. Дж. — Б-во св. Василія, Відд. 168, повідомляє членів, що Піврічні збори відбудуться в неділю, 8 червня 1958 р., о год. 2:30 по пол., в залі УНДому — 760 State St. Проситься членів прибути на ці збори, вислухати звітів Управи і Контр. Комісії та звіту делеґатів з Конвенції УНСоюзу. Правдоподібно будуть вже до забрання чеки-дивіденди. Проситься привести зі собою нових кандидатів на членів УНСоюзу. — Г. Ґеба, предс.; С. Космина, кас.; Г. Бабин, секр.

ТАРЗАН, ч. 4068. Добре поінформований.

— Який жахливий збіг обставин, — стиха сказав Кейсі, — якби виявилося, що це труна мого дядька!

— Тварини, що живляться падлом, і мурашки вже зробили своє діло, — сказав Тарзан, оглянувши розбитки. — Я не знайшов нічого, крім чотирьох кістяків..,

— Чотирьох!? — вигукнув Кейсі. — Там було п'ять осіб на лі... Мавполюд звузив очі.

— Ви маєте подивугідні відомості про цей випадок, — холодно сказав він..,